

ПРОБЛЕМИ ВІДОБРАЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ

Кубік В. Д.

Одеський національний економічний університет (м. Одеса, Україна)

Перехід на Міжнародні стандарти фінансової звітності відкриває для підприємств України нові можливості для узгодженості та ефективного функціонування інформаційної системи і подальшої гармонізації звітності, що дозволяє міжнародним фінансовим ринкам оцінювати і порівнювати результати діяльності різних компаній, забезпечує відкритість, прозорість і зіставність фінансової звітності суб'єктів господарювання.

Значний вклад в розробку теоретичних засад реформування вітчизняного бухгалтерського обліку внесли С. Голов, В. Пархоменко, С. Зубілевич, В. Костюченко, Ф. Бутинець, Б. Нідлз, В. Ричаківська, І. Сікора, С. Грей та інші. Велику роль у цій справі відіграли методологічна рада з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України, Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України (ФПБАУ). У висвітленні реформування бухгалтерського обліку важливу роль відіграють фахові періодичні видання, які оперативно друкують нові нормативні документи, наводять коментарі фахівців, розглядають конкретні ситуаційні приклади застосування положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативних документів.

В обліку основних засобів, згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» (далі П(с)БО 7), відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності 16 «Основні засоби» (далі МСФЗ 16), існують певні відмінності.

Згідно П(с)БО 7 основні засоби – це матеріальні активи, які утримуються підприємством з метою використання їх в процесі виробництва або постачання товарів, здійснення послуг, передачі в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально – культурних функцій, очікуваний термін

корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує один рік). [1]

Згідно з МСФЗ 16, основні засоби - це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів і надання послуг, здавання в оренду іншим особам, або для адміністративних цілей, та які, як очікується, використовуватимуться протягом більш ніж одного року (або операційного циклу).[2].

МСФЗ 16 поширюється на всі види активів, які відповідають цьому визначенню, крім біологічних активів, пов'язаних з сільськогосподарською продукцією та прав на корисні копалини, розвідування та видобування корисних копалин, нафти, природного газу та подібних невідтворених ресурсів.

Важливим питанням узгодженості П(с)БО 7 з МСФЗ 16 є визнання основних засобів та визначення складу їх об'єктів. Згідно з МСФЗ 16 активи передусім слід поділити на такі, що підлягають амортизації, та активи, за якими амортизація не нараховується. Доцільно також окремо вести облік окремих компонентів основних засобів, які мають різні терміни корисної експлуатації або різними способами забезпечують вигоди для підприємства. При цьому варто об'єднувати в один об'єкт групу однорідних основних засобів, які надійшли одночасно та мають однаковий термін корисної експлуатації. МСФЗ 16 не містить вимоги щодо класифікації основних засобів, але передбачає їх розподіл на класи.

Згідно з МСФЗ 16 «Основні засоби», передбачено три основні методи нарахування амортизації основних засобів: прямолінійний, виробничий та зменшення залишкової вартості, а згідно із стандартами, розробленими Міністерством фінансів України в П(с)БО 7 «Основні засоби» передбачено, крім перелічених в МСФЗ 16, ще такі методи нарахування амортизації об'єктів основних засобів, як кумулятивний та прискореного зменшення залишкової вартості.

З огляду на те, що національні облікові стандарти розроблені з урахуванням вимог міжнародних стандартів, П(с)БО 7 «Основні засоби» має ряд спільних положень з МСФЗ 16 «Основні засоби». Відмінні риси між П(с)БО та МСФЗ можна пояснити тим, що МСФЗ носять загальний рекомендаційний характер та не враховують національних особливостей ведення бухгалтерського обліку.

З метою уніфікації П(с)БО 7 «Основні засоби» до МСФЗ 16 «Основні засоби» слід вирішити такі завдання :

- узгодити критерії визнання основних засобів та склад їх об'єктів;
- передбачити в П(с)БО 7 «Основні засоби» такі методи нарахування амортизації основних засобів, а також терміни початку та закінчення нарахування амортизації, які зазначені в МСФЗ 16 «Основні засоби».

Отже, вирішення вищезазначених проблем дозволить гармонізувати національну систему обліку відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. [Електронний ресурс] – Режим доступу // zakon4.rada.gov.ua/
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
3. Грачова Р. Порівнюємо основні засоби у МСФЗ і П(С)БО // Дебет-Кредит. – 2006. – № 44. – С. 36-39.
4. Лютова Г.М. Гармонізація фінансової звітності українських підприємств до міжнародних стандартів. // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2008. – № 3. – С. 184-187.